

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 338.484.2

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/165-3>**Білозубенко В. С.**доктор економічних наук,
Університет митної справи та фінансів
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1269-7207>**Поляков М. П.**доктор економічних наук,
Національний університет водного господарства та природокористування
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7896-2486>**Шаблій С. Є.**аспірант,
Університет митної справи та фінансів
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6520-6902>**Bilozubenko Volodimir**

University of Customs and Finance

Polyakov Maxim

National University of Water Resources and Environmental Management

Shablil Svitlana

University of Customs and Finance

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ

Готельна індустрія – це підрозділ індустрії гостинності, який спеціалізується на наданні клієнтам послуг із розміщення. В останні роки все більше і більше людей по всьому світу стали розглядати подорожі як невід'ємну частину життя. У статті розглянуто динаміку ринку готельної індустрії протягом 2014–2018 рр., виявлено тенденцію до його збільшення. Наведено дані щодо рівня заповнюваності готельного господарства у світі, а також проаналізовано дані щодо глобальної прибутковості у розрахунку на номер у 2018–2019 рр. Установлено, що в 2019 р. зростання заповнюваності готелів відбувалося повільніше, ніж у 2018 р., через низку причин, таких як: Брекзит, коливання валютних курсів у Венесуелі та Аргентині, велике зростання пропозиції готельного ринку в Європі тощо. Досліджено готельний та номерний фонд найбільших міжнародних готельних мереж та його зміни з 2014 по 2018 рр. та визначено позитивний вектор їх розвитку у досліджуваній період. Зазначено, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у світову готельну індустрію є важливим і актуальним кроком для збільшення кількості подорожуючих, тому що онлайн-замовлення туристичних послуг, онлайн-туристичні агентства, самостійне онлайн-бронювання в авіакомпаніях, компаніях із прокату автомобілів та готелях стають усе більш популярними серед туристів. Окрім того, можливості інформаційно-комунікаційних технологій необхідні для просування ділового туризму. Обґрунтовано, що інформаційно-телекомунікаційні технології стимулюють створення інновацій у туризмі. Розглянуто негативний вплив пандемії COVID-19 на готельну індустрію у 2020 р., а саме: скасування бронювань, рекордно низький рівень резервування готелів, звільнення працівників, скасування виплати дивідендів світовими готельними мережами, а також відтермінування капітальних витрат. Доведено, що готельна індустрія знаходиться у великій кризі. Запропоновано вжиття заходів на світовому рівні щодо захисту галузі туризму взагалі та готельної індустрії зокрема, які стосуються діяльності державних і приватних фондів допомоги найбільш постраждалим підприємствам і співробітникам унаслідок пандемії COVID-19, а також пошуку креативних та інноваційних шляхів виходу з кризи та врятування готельної індустрії від банкрутства.

Ключові слова: готельна індустрія, готелі, міжнародні готельні мережі, інформаційно-комунікаційні технології, COVID-19.

PROSPECTS FOR THE GLOBAL HOTEL INDUSTRY DEVELOPMENT

The hotel industry is a part of the hospitality industry that specializes in providing accommodation services to clients. In recent years, more and more people around the world perceive traveling as an essential part of life. The article considers the dynamics of the hotel industry market during 2014–2018; a tendency of its increasing is revealed. Data on the level of occupancy of the hotel industry around the world are presented, as well as data on global revenue per available room in 2018–2019 are analyzed. It is established that in 2019 the growth of hotel occupancy was slower than in 2018, due to a number of reasons, such as: Brexit, exchange rate fluctuations in Venezuela and Argentina, a large increase in the hotel market offer in Europe and more. The hotel and number fund of the largest international hotel chains and its changes from 2014 to 2018 are studied and

the positive vector of their development during the this period is determined. It is noted that the introduction of information and communication technologies in the global hotel industry is an important and urgent step to increase the number of travelers, because online booking of travel services, online travel agencies, online self-booking at airlines, car rental companies and hotels are becoming more popular with tourists. In addition, the possibilities of information and communication technologies are necessary for the promotion of business tourism. It is substantiated that information and telecommunication technologies stimulate the creation of innovations in tourism. The negative impact of the COVID-19 pandemic on the hotel industry in 2020 is considered, namely: cancellation of reservations, all-time low level of hotel reservations, dismissal of employees, cancellation of dividend payments by global hotel chains, as well as delay of capital costs. It is proved that the hotel industry is in a great crisis. It is proposed to take measures at the global level to protect the tourism industry in general and the hotel industry in particular; concerning the activities of public and private funds to help the most affected enterprises and employees due to the COVID-19 pandemic, as well as finding creative and innovative ways to overcome the crisis and bail out the hotel industry.

Keywords: hotel industry, hotel, international hotel chains, information and communication technologies, COVID-19.

JEL Classification: C38, E60, L83, O57

Постановка проблеми. Із розвитком технологій, нових видів туризму та впровадженням нових концепцій у галузі туризму з'являються нові аспекти функціонування ринку готельних послуг. Основна мета готелів – забезпечити мандрівників притулком, їжею, подібними послугами та товарами, пропонуючи на комерційній основі речі, які зазвичай обладнані в домашніх господарствах, але недоступні людям у дорозі далеко від дому [1]. Упродовж останніх десятиліть глобальна готельна індустрія характеризувалася стабільним зростанням, відкривалися нові маршрути, готелі, стрімко розвивалося застосування інформаційних технологій у галузі, забезпечувалися робочі місця тощо. Проте пандемія COVID-19 украй руйнівню вплинула на глобальний туризм узагалі та готельну індустрію зокрема. У зв'язку із цим убачається актуальним і необхідним аналіз перспектив розвитку готельного сектору в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, які стосуються перспектив розвитку туризму та готельної індустрії, є об'єктом розгляду багатьох науковців. Серед зарубіжних і вітчизняних учених, що працюють над даною темою, такі: М. Босовська, Д. Боуен, А. Джордано, П. Друккер, С. Кемпбел, С. Ковальчук, Ф. Котлер, Л. Красавцева, М.Т. Куомо, Ж. Лундгрєн, О. Лютак, П. Маріот, Дж. Металло, М. Орлович, Д. Пірс, О. Рогалевський, Г. Скляр, Д. Тортора, Дж. Феста, П. Фороуді, Д. Хансен, І. Черниш, Л. Шевчук та ін.

Але необхідно зазначити, що у зв'язку з пандемією COVID-19 із метою вироблення заходів щодо зменшення її негативного впливу розгляд проблем розвитку готельної індустрії вимагає більш детального вивчення.

Мета статті полягає у розгляді та аналізі показників, які характеризують розвиток ринку готельної індустрії, його характеристики станом на сьогоднішній день, виробленні рекомендації щодо зменшення впливу пандемії COVID-19.

Виклад основного матеріалу. Глобальна готельна індустрія тісно пов'язана з індустрією туризму та індустрією гостинності, хоча існують значні відмінності в масштабах. Індустрія гостинності відноситься практично до будь-якої компанії, яка займається задоволенням потреб клієнтів.

Готель – це керована будівля або установа, яка на короткостроковій основі надає гостям місце для ночівлі в обмін на гроші [2]. Конкретні функції та послуги, що надаються гостям, можуть значно відрізнятися в різних готелях, тому їхні власники створюють власні моделі ціноутворення і маркетингової стратегії та розробляють перелік пропонованих послуг із метою залучення клієнтів. Готельна індустрія відноситься не тільки до готелів, а й охоплює хостели, мотелі, готелі та гостьові будинки. Загалом динаміка ринку готельної індустрії протягом 2014–2018 рр. мала тенденцію до збільшення (рис. 1).

У 2019 р. світова готельна індустрія отримала виручку в розмірі 550 млрд дол. США, що на 2,5% більше, ніж у 2018 р. [4]. Це ще раз доводить цінність і необхідність галузі та сприяє зростанню її привабливості для інвесторів.

Потрібно зазначити, що світовий готельний бізнес успішно впроваджує нові підходи до обслуговування клієнтів та активно розвивається, адже рівень заповнюваності (рис. 2) та, відповідно, доходи зростають.

Про це свідчить переважне збільшення прибутковості готелів у світі. Статистику глобальної ефектив-

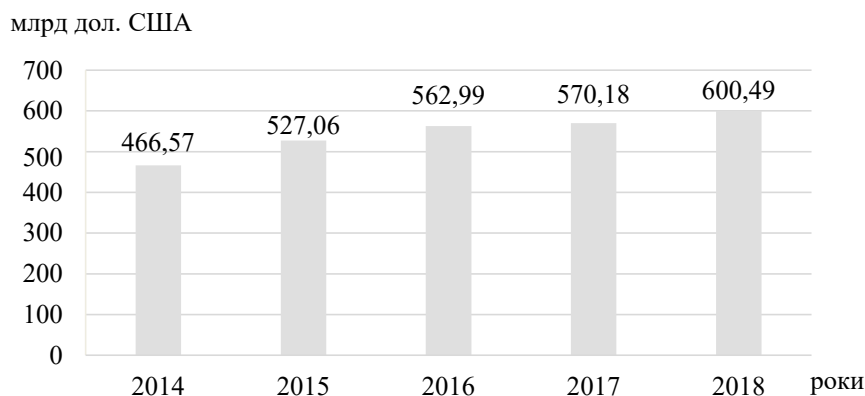

Рис. 1. Розмір ринку світової готельної індустрії з 2014 по 2018 р.

Джерело: складено за [3]

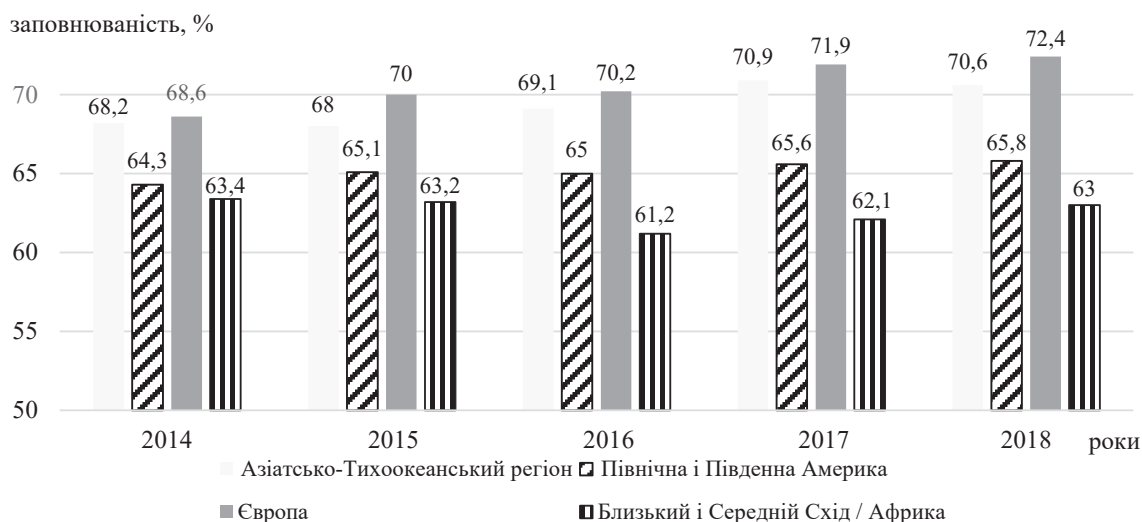

Рис. 2. Рівень заповнюваності готельного господарства в усьому світі з 2014 по 2018 р. за регіонами світу

Джерело: складено за [5]

ності, а саме прибутковості у розрахунку на номер у 2018–2019 рр., представлено в табл. 1.

У Європі в 2018 р. був найвищий у світі показник заповнюваності готелів (72,4%). У Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (Центральна та Південна Азія, Північно-Східна Азія, Південно-Східна Азія, Австралія та Океанія) другий за розміром рівень заповнюваності готелів (70,6%). У цілому тенденція щодо глобальної заповнюваності готелів мала позитивний характер та свідчила про динамічний розвиток готельної індустрії.

У 2019 р. в більшості регіонів зростання заповнюваності готелів відбувалося повільніше, ніж у 2018 р. Це пов'язано з Брекзіт, торговою війною між США і Китаєм, коливаннями валютних курсів у Венесуелі й Аргентині, рекордним зростанням пропозиції готельного ринку в Європі тощо. Проте завдяки спеціальним заходам (наприклад, фінал Ліги чемпіонів у Мадриді і чемпіонат світу з регбі в Японії) готельна індустрія все ж демонструвала зростання.

Основною світового туристичного бізнесу є готельні мережі. Нині у світі налічується кілька сотень готельних мереж. Готельні мережі – це глобальні компанії, які формують глобальний ринок готельної індустрії, адже готелі мережі представлені в багатьох країнах світу, а міжнародні валютні операції становлять основний

дохід. Інформація, яка характеризує зміни в готельному та номерному фонді найбільших міжнародних готельних мереж (у 2015–2018 рр.), представлена в табл. 2.

Отже, можна стверджувати, що міжнародні готельні мережі з кожним роком нарощували свої потужності, кількість готелів у світі та номерний фонд зростали, що свідчить про збільшення прибутків, вартості бренду та капіталу. Зазначені дані також свідчать про позитивний вектор розвитку міжнародних готельних мереж.

Щодо впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у світову готельну індустрію, можна стверджувати, що це одна з галузей, яка найбільш динамічно розвивається в даному напрямі. ІКТ, у тому числі й Інтернет, украй важливі для туристів. Хоча традиційні джерела запиту інформації (туристичні агенти, телебачення, журнали) є досі актуальними, проте все більшої популярності набувають онлайн-замовлення туристичних послуг, онлайн-туристичні агентства, а також самостійне онлайн-бронювання в авіакомпаніях, компаніях із прокату автомобілів та готелях. Для просування ділового туризму (бізнес-туризму) Інтернет також стає все більш важливим. У зв'язку із цим необхідно зазначити, що помітна присутність в Інтернеті має бути пріоритетом для будь-якого гравця готельного бізнесу. Одним

Таблиця 1

Глобальна прибутковість у розрахунку на номер у 2018–2019 рр.

№	Країна або частина світу	Зміна прибутковості у розрахунку на номер у 2018 році	Зміна прибутковості у розрахунку на номер у 2019 році
1	Канада	5,3%	-0,2%
2	Сполучені Штати Америки	2,9%	+1%
3	Мексика	-1,9%	-2,6%
4	Карибські Острови	+1,2%	+2,8%
5	Центральна та Південна Америка	+24,1%	-4,8%
6	Європа	+5,2%	+2,2%
7	Близький і Середній Схід	-5,7%	-7,2%
8	Азіатсько-Тихоокеанський регіон	+1,4%	-3,2%
9	Африка	+12,1%	+2,6%

Джерело: складено за даними [6; 7]

Таблиця 2

Зміни в готельному та номерному фонді міжнародних готельних мереж

Компанія	2016/2015				2017/2016				2018/2017			
	Готелі		Номери		Готелі		Номери		Готелі		Номери	
	Кількість	Зміна, %	Кількість	Зміна, %	Кількість	Зміна, %	Кількість	Зміна, %	Кількість	Зміна, %	Кількість	Зміна, %
Marriot International	1528	34,54	405338	53,38	381	6,40	30473	2,62	573	9,05	122227	10,23
Jin Jiang International Holdings Co. Ltd.	569	10,52	36792	6,50	817	13,67	77761	12,91	1921	28,27	261683	38,48
Hilton	319	7,00	42663	5,66	409	8,39	59673	7,49	401	7,59	56847	6,64
InterContinental Hotels Group	142	2,82	22767	3,06	174	3,36	30940	4,03	255	4,77	38466	4,82
Wyndham Hotels & Resorts	223	2,85	19565	2,89	608	7,57	55554	7,96	557	6,44	56739	7,53
AccorHotels	271	7,00	71644	14,01	139	3,35	33020	5,66	497	11,60	87625	14,22
Choice Hotels International	91	1,42	8638	1,70	301	4,62	5213	1,01	206	3,02	47773	9,16
Oyo Hotels & Homes ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huazhu Group Ltd. (China Lodging Group)	506	18,31	52504	18,83	477	14,59	48328	14,58	484	12,92	43072	11,34
BTG Hotels Group Co.	3232	1901,18	338132	954,42	310	9,11%	11183	2,99	337	9,08	12818	3,33
Best Western Hotels & Resorts	-68	-1,82	-530	-0,18	-353	-9,60	-33044	-11,28	294	8,84	35834	13,78
Starwood Hotels & Resorts Worldwide ²	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Oyo Hotels & Homes – практично невідома міжнародна готельна мережа до 2018 р.

² У 2016 р. компанія Marriott International включає готелі та бренди Starwood Hotels & Resort.

Джерело: складено авторами за даними [8]

зі способів заохочення більш тривалого перебування ділового туриста є надання послуг і засобів з підтримки бізнесу, завдяки яким подорожуючий матиме змогу вести ділову активність цілодобово. До таких послуг і засобів можна віднести номери бізнес-класу, які мають збільшений простір для робочого процесу, більш інтенсивне освітлення, приватні факсові апарати тощо. У поєднанні із цілодобовими центрами бізнес-обслуговування часто відбувається збільшення числа гостей, які продовжують своє перебування і займаються туристичною діяльністю.

Необхідно зазначити, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у туристичну індустрію дає їй змогу відповідати світовим стандартам розвитку передових технологій, удосконалювати існуючі туристичні послуги, а також створювати й удосконалювати нові. ІКТ стимулюють створення інновацій в туризмі.

Незважаючи на те що індустрія туризму до 2019 р. демонструвала стійке зростання, вона залишається чутливою і вразливою до природних та політичних потрясінь. Одним із таких потрясінь стала пандемія COVID-19, яка призвела до масових скасування бронювань і рекордно низького рівня резервування готелів у 2020 р. по всьому світу. Спад бізнес-діяльності також призвів до рекордно високих звільнень співробітників готелів. Окрім того, більшість світових готельних мереж скасувала виплату дивідендів і відтермінувала капітальні витрати, щоб уникнути банкрутства і краху в галузі. Існує реальна загроза, що наслідки пандемії, які є значно більшими за ті, що виникли внаслідок атипової пневмонії, призведуть до того, що позитивний внесок у досягнення Цілей у галузі стало розвинути завдяки галузі туризму зникне [9]. До

того ж з уведенням обмежень на поїздки для стримування поширення хвороби міжнародний і внутрішній туризм практично зупинився. Готельна індустрія переживає безпрецедентну кризу. Усе це призвело до того, що в результаті пандемії COVID-19 дохід від світової індустрії подорожей і туризму, який оцінювався у понад 700 млрд дол. США, був переглянутий та зменшився до 447 млрд дол. США [10].

Сфера гостинності, туризм, у тому числі й готельна індустрія, може змінитися назавжди, тому зараз потрібно знайти нові способи захисту галузі. На світовому рівні пропонується розширити діяльність державних і приватних фондів допомоги та інші заходи, спрямовані на надання допомоги як галузі, так і її співробітникам, які найбільше постраждали через пандемію COVID-19. Особливу увагу необхідно приділяти малим і середнім підприємствам та установам у країнах, що розвиваються. Окрім того, необхідно формувати нові креативні та інноваційні підходи до діяльності та управління в готельній індустрії з метою знаходження шляхів виходу з кризи та врятування готельної індустрії від банкрутства.

Висновки. Готельна індустрія в останнє десятиліття аж до 2019 р. демонструвала стрімке зростання. Про це свідчать дані щодо збільшення ринку світової готельної індустрії, виручки, рівня заповнюваності готелів, розширення готельного і номерного фондів міжнародних готельних мереж, а також впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Пандемія COVID-19 призвела до великої кризи в галузі туризму та готельній індустрії. Для зменшення її негативного впливу необхідно здійснювати заходи на міждержавному рівні та знаходити нові шляхи поліпшення ситуації, що склалася.

Список використаних джерел:

1. Sandoval-Strausz A.K. Hotels and Hotel Industry. Dictionary of American History. Encyclopedia.com, 2019. URL: <https://www.encyclopedia.com/history/dictionaries-thesauruses-pictures-and-press-releases/hotels-and-hotel-industry>
2. Hotel Industry; Everything You Need to Know About Hotels! Revfine.com, 2020. URL: <https://www.revfine.com/hotel-industry/>
3. Market size of the global hotel industry from 2014 to 2018 (in billion U.S. dollars). Statista, 2020. URL: <https://www.statista.com/statistics/247264/total-revenue-of-the-global-hotel-industry/>
4. Hotel Industry Statistics 2020. Condor Ferries Ltd, 2020. URL: <https://www.condorferries.co.uk/hotel-industry-statistics>
5. Occupancy rate of the hotel industry worldwide from 2008 to 2019, by region. Statista, 2020. URL: <https://www.statista.com/statistics/266741/occupancy-rate-of-hotels-worldwide-by-region/>
6. Hite A., Rossmann R. 2018 Global Hotel Study. An unprecedented, worldwide view of the hospitality industry. CoStar Realty Information, Inc., 2019. URL: <https://str.com/sites/default/files/2019-06/str-global-hotel-study-2018-preview.pdf>
7. Hite A., Rossmann R. 2019 Global Hotel Study. An unprecedented, worldwide view of the hospitality industry. CoStar Realty Information, Inc., 2020. URL: <https://str.com/sites/default/files/global-hotel-study-report-2019-2020.pdf>
8. HOTELS Passion for Hospitality. Marketing & Technology Group, 2020. URL: <https://www.hotelsmag.com>
9. Nhamo G., Dube K., Chikodzi D. Impacts and Implications of COVID-19 on the Global Hotel Industry and Airbnb. *Counting the Cost of COVID-19 on the Global Tourism Industry*. Springer, Cham, 2020. P. 183–204. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-56231-1_8
10. Hotel industry: navigating the impact of COVID-19. Surviving, adapting and preparing for the new normal. Grant Thornton International Ltd, 2020. 12 p. URL: https://www.grantthornton.sa/globalassets/_markets_/sau/media/pdfs/hotel.pdf

References:

1. Sandoval-Strausz, A.K. (2019). *Hotels and Hotel Industry*. In Dictionary of American History, Encyclopedia.com. Retrieved December 18, 2020, from: <https://www.encyclopedia.com/history/dictionaries-thesauruses-pictures-and-press-releases/hotels-and-hotel-industry>
2. Revfine.com (2020). Hotel Industry; Everything You Need to Know About Hotels! Retrieved from: <https://www.revfine.com/hotel-industry/>
3. Statista (2020). Market size of the global hotel industry from 2014 to 2018 (in billion U.S. dollars). Retrieved from: <https://www.statista.com/statistics/247264/total-revenue-of-the-global-hotel-industry/>
4. Condor Ferries Ltd (2020). Hotel Industry Statistics 2020. Retrieved from: <https://www.condorferries.co.uk/hotel-industry-statistics>
5. Statista (2020). Occupancy rate of the hotel industry worldwide from 2008 to 2019, by region. Retrieved from: <https://www.statista.com/statistics/266741/occupancy-rate-of-hotels-worldwide-by-region/>
6. Hite, A., & Rossmann, R. (2019). 2018 Global Hotel Study. An unprecedented, worldwide view of the hospitality industry. CoStar Realty Information, Inc. Retrieved from: <https://str.com/sites/default/files/2019-06/str-global-hotel-study-2018-preview.pdf>
7. Hite, A., & Rossmann, R. (2020). *2019 Global Hotel Study. An unprecedented, worldwide view of the hospitality industry*. CoStar Realty Information, Inc. Retrieved from: <https://str.com/sites/default/files/global-hotel-study-report-2019-2020.pdf>
8. Marketing & Technology Group (2020). HOTELS Passion for Hospitality. Retrieved from: <https://www.hotelsmag.com>
9. Nhamo, G., Dube, K., & Chikodzi, D. (2020). Impacts and Implications of COVID-19 on the Global Hotel Industry and Airbnb. In: *Counting the Cost of COVID-19 on the Global Tourism Industry* (pp. 183-204). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-56231-1_8
10. Grant Thornton International Ltd (2020). *Hotel industry: navigating the impact of COVID-19. Surviving, adapting and preparing for the new normal*. Retrieved from: https://www.grantthornton.sa/globalassets/_markets_/sau/media/pdfs/hotel.pdf